

qua vere vivimus et in qua justificati sumus. Cum natus fuerit infans, et lucis hujus participationem contigerit, perfectum hominem natum esse dicimus, et est ejusdem substantiæ cujus est ille qui genuit, hoc est, animal rationale mortale; quanquam ille

A grandis, hic parvus; quæ sunt accidentium non naturæ. Si ergo accidant adjumenta ad provectum, nunquid adjectum est aliquid de substantiæ? Absit: quia non extenditur aut naturæ proprietas..... *Cætera desunt.*

EXEUNTE SÆCULO QUINTO.

SANCTUS FAUSTINUS.

EDMONDI MARTENE ADMONITIO.

Quis fuerit ille S. Faustinus necdum certo scire mihi licuit. Equidem reperio apud Gennadium libro de Illustribus Ecclesiæ Scriptoribus Faustinum presbyterum, qui scripsit ad personam Flaccille reginæ adversum Arianos et Macedonianos libros septem, editos in Bibliotheca Patrum; et alterum librum quem Valentiniano et Theodosio et Arcadio imperatoribus pro defensione suorum cum Marellino presbytero obtulit. Verum hic Faustinus non fuit sanctus, imo schismati Luciferiano aperte consensit. Fuit et alter Faustinus

B episcopus, cujus homiliam dominica ante quamnam Æneas Parisiensis in libro adversus Græcilegii tom. VII, pag. 86, citat: quam homiliam reperit noster Acherius in manuscripto beicensi, eumque eundem esse cum Fausto RA episcopo, arbitratur ex conjectura tantum. A idem fuerit cum Faustino sequentis homiliæ nec affirmare, nec negare audeo. Cujuscumque dem illa sit, sane antiquissimi auctoris esse extra est.

SANCTI FAUSTINI

HOMILIA

DE PASSIONE DOMINI.

(Edidit Martene Ex ms. S. Illidii Claromontensis.)

Beneficia Dei nostri cum magna ac mirifica sint, tamen nec nova probantur esse nec subita; sed ab initio sæculi, et prædicta oraculis, et præfigurata mysteriis. Sacram Domini passionem ab ipsius mundi coalescentis exordiis Veteris Testamenti responsa cocinerunt, et ideo Christum Dominum prædicatum atque nuntiatum Judæis aperte ex ipsorum libris et voluminibus asserimus, validis absque dubio nititur privilegiis, qui causam de adversariis asserit instrumentis. Speciosa victoria est contrariam partem chartulis suis velut propriis laqueis irretire et testimoniorum suorum vocibus confutare et a mulum^b telis suis evincere, ut pugnantioris tui argumenta tuis probentur^c utilitatibus militare. Itaque in Domini nostri per-

C sona dum ex Adæ primi hominis costa matetorum viventium Eva producit, ex hujus latere ac salutaris vulnere Ecclesia omnium reparanda monstratur. In ejus typo Alstus occiditur, et innocens fraterna tanquam Jimpietate mactatur. Ille idem Dominus in novumundi senescentis ætate per figuram beati A longævi patris offertur. Quo tempore dum nocriticio in unici sui jugulum pius parricida conex improvise aries oculis ejus apparuit, sicut lo sermo divinus: *Et vidit Abraham arietem ini pres hærentem cornibus* (Gen. xxii, 13). Inter v inquit; requiramus quæ sit ista novitas, id multitudine circumstantium peccatorum, hæ-

^a Sic præclare Augustinus in psal. xl: *Proferimus D codices Judæorum, nempe Judæi inimici nostri sunt. De chartis inimici convincitur adversarius.*

^b Sic iterum S. Augustinus tract. adversus Judæos: *De sanctis Scripturis, quarum et apud ipsos magna habetur auctoritas, sumenda sunt testimonia, quorum etsi nolint oblata utilitate sanari, aperta possunt veritate convinci.*

^c Hinc est quod idem S. doctor in psalmi Judæi, inquit, *librarii nostri facti sunt. Et in xl: Nobis serviunt Judæi, tanquam capsarii facti sunt, studentibus nobis codices portant. Et contra Faust., c. 23: Quid est aliud hodie ipsa, nisi quædam scriniaria Christianorum, b legem et prophetas ad testimonium assertion clesia.*

cornibus, id est ad crucis cornua clavorum con-
 fessione pendentem, sicut in alio loco legimus : *Cornua
 in manibus ejus sunt (Habac. III, 4)*. Hoc ideo quia
 venerandas manus ejus patibuli brachia susceperunt.
 Inter spinas autem deputatus est, quando spineo
 sermo innocentiae et justitiae actor illusus est. Sed
 alius introspicere debemus quidnam sit quod Isaac a
 Patre altaribus admovetur, ac subito aries pro eo
 non mutata sed duplicata oblatione supponitur. Ge-
 mina hic adoranda substantia Redemptoris ostendi-
 tur, Dei enim unigenitus offertur, et Virginis primo-
 genitus immolatur. Hoc quoque dominicae passio-
 nis praefigurabat insignia, quod legimus beatum
 Elisaeum sepulchro conditum ingesto a latruncu-
 lis cadavere intra tumulum suum corpus extincti
 tactu sacri corporis suscitasse: Quis hic alius praefi-
 gurabatur, nisi Dominus noster Jesus Christus,
 qui resurrectionem de morte largitur, et vitam se-
 pulchri operatur? In latrone reum mundum, in pro-
 phetae virtutibus Christum Dominum recognosce.
 Adhuc celeberrime per Scripturas sanctas etiam in
 Jonae prophetae laboribus et aerumnis Christi passio
 et resurrectio praesignantur. Hic Jonas, quod fidei
 nostrae non arbitramur incognitum, typum Domini
 gessisse praescribitur. Ipse enim Dominus dicit : *Si-
 cut fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus et tribus no-
 ctibus, ita erit Filius hominis in corde terrae (Matth.
 XII, 40)*. Hic, inquam, Jonas ad praedicandum
 Ninivitis irae caelestis offensam, Domino jubente, di-
 rigitur; sed praescius tristem prophetiam populi con-
 versione vacuandam, profugusque Tharsum petebat,
 ingreditur navim, sed nautis exorta tempestate tur-
 batis, sorte fluctibus datur, et faucibus ceti piscis di-
 mensus excipitur; sed pisce illaeructante depo-
 situm, tertia die terris refunditur. Videte Dominum
 etiam in Veteri Testamento in servi forma mirabiliter
 apparere. Videte quomodo se ante actis saeculis ju-
 dicavit secundum servilis formae humilitatem ventu-
 rum. Jonas iram Domini praedicaturus ad magnam
 Ninivitarum urbem, dicturus : *Adhuc quadraginta
 dies et Ninive subvertetur (Jon. III, 4)*; et Christus
 ad mundi mittitur civitatem, ut diem salutis et praefi-
 nitum judicii tempus annuntiet. Jonas navim expe-
 dit, Christus Ecclesiam. Jonas fluctibus agitur,
 Christus mundi turbibus exercetur. Nisi Jonas per-
 ditum detur, naufragae navis periculum non sedatur;
 Sic non liberatur Ecclesia, nisi Christi morte salvetur.
 Nautae dimissuri Jonam tamen verentur et dicunt :
*Domine, ne des super nos sanguinem innocentem (Jon. I,
 14)*. Nonne vobis videtur nantarum imprecatio Pilati
 esse confessio, qui tradidit Christum, et tamen lavat
 manus suas, et dicit : *Mundus ego sum a sanguine justi-
 tae hujus (Matth. XXVII, 24)*? Quam congrue per perso-
 nam gentilem fides gentium praedicatur! Dicit itaque
 Jonas in oratione sua : *Tolle igitur, Domine, animam
 meam, quia melior est mihi mors quam vita (Jon. IV, 3)*.

A Id est vivens unam Judaeorum gentem salvare non
 potui; moriar, et universus mundus mea morte sal-
 vetur. Jonam cetus piscis excepit immersum, sed non
 contigit devoratum; et quem maliti hominum per-
 didit, bestia esuriens custodivit. Plenis visceribus
 famem patitur, et in praedam quam absorbit, nihil
 sibi licere miratur. Quis est iste qui intra avidos ri-
 ctus assumi potest, consumi non potest? Cibus est,
 corruptio non est, traditur perditionis profundo, et
 servatur ipsius mortis obsequio. Quis est iste qui va-
 stissimos sinus periculorum totus ingreditur, et sub
 altitudine conclusus immensa atque mortifera, vitali
 aere pascitur, et dimissus in alienam rerum natu-
 ram, in vitae exilium, cum vita peregrinatur, et
 mortis superstes annuntiat venturam mundi salutem?

B Puto quod hic est Dominus noster Jesus Christus,
 quem saeva mors, inexplebilis bellua, in escam suam
 rapuit, et praedam suam captiva contremuit. Contre-
 muit, inquam, nam si noverat crucifixum, tamen
 quem non meminerat reum, non poterat tenere dam-
 natum : quia culpam non facit poena, sed causa.
 Quasi solitum cibum perditum in mundi origine ho-
 minem devoravit; sed magnam esse cibi ipsius di-
 gnitatem praefocata cognovit, atque ideo divinus
 sermo commemorat : *Et praecipit Dominus pisci, et
 evomuit Jonam in aridam (Jon. II, 11)*. Hoc debemus
 accipere quod ex imis visceribus mortis victrix vita
 remeavit, atque eam ex imis praecordiis inferni per-
 ditio exulcerata reddidit. Videmus itaque in pro-
 phetae afflictionibus apertissime praefiguratam mor-
 tem pariter et resurrectionem. Quapropter quod
 impletum cernis in servo, credere non cuncteris in
 domino. Quae cum ita sint, perspice, o homo, quan-
 tum valeas et perpende quid debeas. Perspice quan-
 tum valeas, ut tandem vilis esse tibi desinas, ut vel
 per hoc erubescendis subjacere vitis dedigneris,
 dum generositatem tuam de Creatoris et Reparatoris
 nostri dignitate metiris. Habet causas quibus ipse
 confundatur cur indignis dominis victo corde sub-
 datur, cui gloria aeterna promittitur, ac sic gemino
 privilegio, qui dudum divinae imaginis participatione
 efficeris etiam commercii nobilitate pretiosus. Vido
 quam fortis esse possis contra hostem tuum, inter-
 roga statum tuum, quod tibi Dominus ad debellan-
 dum in membris tuis mundi principem ac spirituales
 nequitas superandas liberam contulit facultatem; ac
 sic impossibile non putes, ut transferri obtineas in-
 angelicas beatitudines, cum hoc saeculo angelicas de-
 viceris potestates. Non ergo te degenerem ac despe-
 ctum faciat vita, quem vel factura probatur illustrem
 protulisse vel gratia, sed cursum fideles Christi ad
 superna fiducialiter extollant. Nam qui se caelesti
 pretio vident redemptos ad caelestia non dubitant
 praeparatos.

Explicit homilia sancti Faustini.

Per gentilem personam intelligit Pilatum.